Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 134. Braşov, Vinerĭ, 16 (28) Iunie 1895.

Ce dăm şi ce primim.

Braşov, 15 Iunie v. 1895

In fine se apropiă de sfîrşit şi sesiunea de ést an a delegaţiunilor. Din lucrările şi discusiunile lor avem de remarcat cu deosebire trei puncte. Unul dintre acestea privesce înfiinţarea unei a treia academii militare pe teritoriu ungar. Scim, că acéstă cestiune s'a terminat cu desĕvîrşire în contra aşteptărilor şoviniştilor maghiarĭ. Al doilea punct se refere la cererea mult buciumatei „satisfacţiunĭ" în afacerea Agliardi, peste care însĕ delegaţiunile au trecut la ordinea ḑilei, ca şi cum nicĭ n'ar fi esistat.

Urméză acum punctul al treilea, care este tot-odată şi cel mai important şi care ne privesce atât de aprópe şi pe noi. Acesta este stabilirea budgetului armatei comune. Intreţinerea acesteia în anul 1896 are sĕ coste 136.604,701 fl.; budgetul cheltuelilor ordinare are sĕ fiă mai mare cu aprópe patru milióne florenĭ. Asta încă ar mai fi ce-ar fi, dér votarea acestui budget implică în sine o urcare succesivă a budgetului şi pentru anii ulteriorĭ. Raportorul comisiunei pentru armată a şi grăbit a face de pe-acum atente delegaţiunile, că în anul următor, chiar décă ministeriul de rĕsboiu n'ar mai păşi cu nicĭ o altă pretensiune, budgetul şi în acest cas va fi mai mare cu alte 2.267,970 fl.

Vedem aşa-déră, că departe de-a ne puté aştepta la vre-o uşurinţă în ceea ce privesce sarcinele publice, acestea din contră vor merge din an în an crescênd. Dér óre până când tot aşa?

Nu-i vorbă, înarmările merg crescênd în tóte statele şi greutăţile causate de ele apasă umerii poporaţiunilor din tóte ţĕrile, ba în unele state, ai cărora locuitorĭ sunt mai puţin obicĭnuiţĭ cu suportarea greutăţilor, amărîciunea din causa acésta a ajuns la un maxim, ce inspiră îngrijirile cele mai marĭ.

Dér orĭ-cât de marĭ ar fi sarcinele, locuitorii le supórtă cu mai puţină amărîciune când sciu, că ele se împart tutuor de-o potrivă şi cu aceeaşĭ mĕsură, cu care se împart şi favorurile.

Acest lucru însĕ, durere, la noi nu esistă. Faţă cu popórele nemaghiare din statul ungar lipsesce cu desĕvîrşire acéstă cumpănă a echităţii, care singură forméză temelia prosperărei şi consolidărei adevĕrate a statelor. Majorităţii absolute a cetăţenilor, carĭ nu fac parte din rassa domnitóre, 'i se împart numai sarcinele, în timp ce favorurile constitue un monopol în mâna elementului maghiar.

Aci zace pricina rĕului, care pe cetăţenii acestui stat îi face sĕ simtă mai mult sarcina greutăţilor publice, decât pe cetăţenii altor state.

E vorba de armată. Poporul român întot-déuna a avut marĭ simpatii faţă cu armata şi n'a pregetat un moment de-a aduce cele mai marĭ jertfe posibile pentru susţinerea, pentru întărirea şi pentru înălţarea prestigiului ei moral. Dér óre aceste nobile şi patriotice inclinaţiunĭ ale Românului sunt ele respectate după merit şi cuviinţă din partea celor ce conduc aḑĭ destinele acestei patrii?

Acésta e marea întrebare, pe care ar fi datorĭ s'o aibă în vedere cei ce preliminéză bugetele din an în an mai marĭ ale armatei. Ei o fac acésta pe socotéla poporaţiunei contribuitóre, care în schimb pentru jertfele, ce 'i se cer, are cuvênt de-a pretinde sĕ 'i se audă odată şi ţipetul sĕu de durere.

Armatele au menirea de-a păzi binele obştesc şi libera desvoltare a cetăţenilor. Dér óre majoritatea cea mare a cetăţenilor acestui stat, pe care o constitue popórele nemaghiare, cum şi întru cât póte sĕ simtă din acest punct de vedere binefacerile armatei susţinute de ea?

Nu vom căuta sĕ dăm rĕspuns la acéstă întrebare, căcĭ celea, ce ar fi de ḑis, sunt vĕḑute şi simţite de fiă-care. Nu dreptul de liberă desvoltare, dér nicĭ măcar în ceea ce privesce dreptul de esistenţă naţională, care este cel mai sânt şi mai cardinal drept din lume, nu simţim nicĭ o ocrotire. Ba am ajuns sĕ ni-se spună în faţă, că armata trebue pusă în serviciul direct al desnaţionalisărei nóstre, ca sĕ nu mai amintim de pornirea unei sistematice prigonirĭ, îndreptate, după cum susţinea ḑilele trecute o fóiă unguréscă, chiar în contra oficerilor românĭ din acéstă armată.

Etă cum sunt respectate aḑĭ nobilele înclinaţiunĭ ale poporului român faţă cu armata! Cei ce nu sciu însĕ sĕ stimeze şi respecteze asemenea sentimente ale unui popor, probéză prin acésta, că ei înşi-şĭ nu sunt vrednicĭ sĕ fiă stimaţĭ şi respectaţĭ.

Acésta este marea cestiune, pe care sunt datorĭ s'o aibă în vedere cei ce conduc destinele ţĕrei acesteia, căcĭ pe cât timp între cetăţenĭ nu se vor cimenta legăturile bunei înţelegerĭ printr'o tractare echitabilă şi dréptă, sutele de milióne, votate pentru armată nu vor puté da nicĭ o garanţiă asupra viitorului.

CRONICA POLITICĂ.

— 15 (27) Iunie.

Intr'una din şedinţele delegaţiunei austriace, delegatul ceh-tinèr **Kaftan** vorbind şi **despre naţionalităţile din Ungaria**, dise între altele: „Aplicarea dréptă a legii de naţionalitate din Ungaria, ar ilumina cu mult mai strălucit esposiţia milenară maghiară, decât cele 400 de şcóle nouĕ de stat, ce plănuesce guvernul a-le înfiinţa în ţinuturile, unde ḑic Maghiarii, că e periclitată naţionalitatea şi caracterul maghiar a poporaţiunei. Maghiarii n'ar trebui sĕ uite, că sórtea i-a pus numai ca naţiune „conducĕtóre" ér nu „dominătóre" în Ungaria. Cum se potrivesce cântecul maghiar: „Unde locuesce Maghiarul, tóte naţiunile se bucură" cu afirmarea lui *Mocsáry*, că în legea naţionalităţilor dela 1868 nu este nicĭ un singur paragraf, care n'ar fi fost de sute şi de mii de orĭ călcat în picióre de către guvernele maghiare? Cum se potrivesce acest cântec cu dismembrarea şi maghiarisarea forţată a districtului evangelic de dincóce de Dunăre, în care pe lângă 148,000 Slovacĭ şi 23,000 Germanĭ, locuesc numai 2600 Maghiarĭ? Cum se potrivesce acest cântec cu procederea faţă de naţiunea română din Ungaria şi Transilvania, unde în mânia legilor esistente, legile nu se publică decât în limba maghiară, unde la nicĭ un tribunal nu se pertractéză cu Românii decât numai unguresce, cu intervenirea tălmaciului?".

*

Oficiósa „*Pesti Hirlap*" vorbind despre **situaţia guvernului unguresc** ḑice următórele: „Dela sfîrşitul crisei-Kalnoky, Corónei nu 'i s'a dat prilegiu sĕ-şĭ esprime înafară raportul faţă de guvernul-Banffy, adecă acel grad de încredere, cu care se pórtă faţă de guvern. După cum suntem informaţĭ însĕ, acésta se va întêmpla cât mai curênd, intr'un mod eclatant, prin nisce fapte ale domnitorului, carĭ vor convinge chiar şi pe spiritele cele mai sceptice, că Coróna distinge pe actualul guvern cu cea mai intimă încredere, dorind sĕ se încheiă cât mai repede şi cât mai neted, şi în spiritul liberalităţii, acţiunea reformelor bisericescĭ politice. Acéstă dorinţă a Majestăţii Sale va deveni de domeniu public în viitorul cel mai apropiat, şi prin natura ei convingĕtóre, va face pretutindenĭ impresia, că *Corona se alipesce cu încredere şi tăriă de cabinetul-Banffy (??)* şi de partida liberală, şi că mai ales continuarea acţiunei oposiţionale contra politicei bisericescĭ, de aicĭ înainte se lovesce de voinţa Corónei".

*

Camera italiană a discutat alaltă-erĭ

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Femeia.

De *W. Irwing.*

De multe-orĭ am avut ocasiă a esamina, cu câtă putere sufletéscă supórtă femeia cele mai grele isbirĭ ale sorţii. Loviturile, carĭ culcă pe bărbat la pământ, îl depriméză, la sexul slab se pare că însĕ chiamă la viaţă tótă energia, îndemnându'l la curagiu şi jertfă de sine, care e hotarnică cu sublimul. Nu este o privelisce mai mişcătóre, decât femeia blândă, slabă, care e numai neputinţă şi neputinciósă câtă vreme umblă pe cărările înflorite ale vieţii, pe care póte s'o amăréscă o vorbă legănată, dér pe care în vicisitudinĭ o ridică de-odată puterea sufletéscă, ca sĕ fiă mângăitórea, spriginitórea soţului sĕu, cu care constant scie sĕ sufere împreună lovirile cele mai turbate ale nenorocire.

Precum ramii atrăgĕtorĭ ai laurului se alipesc de trunchiu şi se ţes pe el până sus, ca se fiă mai aprópe de raḑa sórelui, ér décă trunchii falnicĭ sunt lovіţĭ de trăsnet, cu vlăstarii lui gingaşĭ împrejmuesce şi ţine strîns crengile sdrobite: întocmai femeia, în vremurĭ bune este numai dependenţă, numai decórea vieţii bărbatului, însĕ décă pe neaşteptate îl lovesce sórtea, atuncĭ ea devine susţinĕtórea, mângăitórea lui, se furişéză în tóte colţurile sufletului sĕu, îi îndreptéză cu gingăşie spiritul deprimat şi varsă puterĭ nouĕ în inima desperată.

Aveam odată un amic, care era fórte fericit în cercul lui familiar. Când i-am dorit la acésta tot binele, el mi-a dis: „Nu-ţĭ doresc alt bine, decât sĕ ai nevastă şi copiĭ. Décă îţĭ va surîde norocul, ei îţĭ vor îmulţi fericirea; décă însĕ el se va întórce dela tine, ei te vor mângăia". Şi 'n-tr'adevèr, am esperiat, că omul cu familiă, chiar décă ajunge la ruină, mai uşor îşĭ póte elupta posiţia ce-a avut'o înainte în vieţă, decât cel necăsĕtorit; în parte, cu cât mai mult îl îndémnă la desvoltarea forţelor împrejurarea, când vede lipsurile acelor fiinţe scumpe şi neputinciose, carĭ sunt cu totul avisate la el, dér mai ales împrejurarea, că află uşurare şi mângăere în cercul fa[illegible] nu-şĭ pierde curagiul, când are [illegible] lume mică pentru care el este totul? Omul singuratic însĕ cade cu mult mai uşor; el se simte solitar, părăsit şi îmbrâncesce sub loviturile sorţii, ca o casă părăsită, care n'are locuitorĭ.

Imĭ vine minte o istorióră, care odinióră s'a petrecut înaintea ochilor mei. Confidentul meu amic, Lisle, a luat în căsĕtoriă o fată frumósă şi fórte cultă, care a crescut în mijlocul lumei marĭ. Ea n'avea avere, amicul meu însĕ era cu atât mai avut. Ii servia de mare bucuriă, când se gândia, cum va procura nevestei sale tóte plăcerile domnescĭ, cum o va încunjura cu trebuinţele micĭ ale gustului alegĕtor şi ale splendórei, carĭ asediéză pe femei, ca un farmec. „Vieţa ei sĕ fiă, ca o poveste de ḑîne" dicea el.

Insa-şĭ divergenţa naturelului lor, a adus armonia între ei. Bărbatul era serios şi pasionat; femeia numai vieţă şi seninătate. De multe-orĭ am esaminat entusiasmul mut, cu care el îşĭ admira soţia, când erau în societate, unde prin isteţimea ei ea era sufletul în tóte. Nevasta lui îl căuta cu ochiul din mijlocul sgomotului aprobărilor generale, ca şi când numai dela el ar aştepta aprobare, séu desaprobare. Décă lua la braţul seu statura ei sveltă şi gingaşă, ea se potrivia aşa de bine cu figura lui sdravenă şi bărbătéscă. Acea privire gingaşe şi încreḑĕtóre, cu care se întorcea spre el, umplea pe bărbat de-o mândrie victoriósă, şi ochiul lui pausa lin şi dulce pe creatura scumpă, ca şi când ar iubi-o şi mai mult pentru debilitatea ei. Pe calea înflorită a căsĕtoriei timpurie şi potrivite, nicĭ odată n'a păşit o pĕreche cu speranţe mai promiţĕtóre.

Pentru amicul meu însĕ a fost un desastru, că şi-a elocat averea în întreprinderĭ marĭ. Abia era căsĕtorit de câteva lunĭ, când desastru după desastru îl urmă, şi pierḑêndu-şĭ tótă averea, ajunse aprópe la miseriă. O bună bucată de timp el n'a descoperit nimĕrui situaţia în care se afla; umbla numai în sus şi 'n jos deprimat şi încungiurând privirea ómenilor. Viaţa lui nu era decât o sbuciumare chinuitóre; dér mai nesuferibilă i-o făcea împrejurarea, că înaintea soţiei sale se forţea sĕ zimbéscă, findcă nu avea tăria, de-a-i descoperi adevĕrul. Femeia însĕ, prin agera privire a iubirei, observase curênd, că pe bărbatul sĕu îl supĕră ceva. Bine vedea ea, că faţa lui se schimba fără de veste, observă oftările lui năbuşite şi bucuria din inimă, ce-o prefăcea el înaintea ei. Işĭ reculese isteţimea, îl giugiulia şi drăgostia, ca sĕ-i recâştige feri-

bugetul agriculturei. D-l *Saechi* (estrema stângă) a propus numirea unei comisiunĭ de anchetă înaintea căreia sĕ se înfăţişeze d-nii **Crispi, Cavalotti** şi **Sermoneta**. Drépta a depus o moţiune cerênd ca guvernul sĕ ia mĕsurile necesare pentru a resolva cestiunea morală. *Crispi* a declarat, că nu primesce nicĭ un tribunal şi că respinge moţiunile depuse. După ce şi-a servit ţéra în timp de 53 anĭ, crede că are dreptul sĕ se considere că e de-asupra orĭcărei atingerĭ (aplause). *Forrigiani*, guvernamental, a propus sĕ se amâne peste şése lunĭ moţiunile Saechi şi Sermoneta, dând amânării semnificaţia unei respingerĭ. Crispi a primit moţiunea d-luĭ Forrigiani. După declaraţiunile mai multor deputaţĭ, moţiunea Forrigiani s'a adoptat cu 283 voturĭ contra 115 şi 7 abţinerĭ. (Aplause din partea majorităţiĭ; sgomot şi apostrofe din partea estremei stânge.) Majoritatea strigă în mod frenetic: „Trăéscă Crispi!"; estrema stângă rĕspunde: „Trăéscă Cavalotti!" — *Imbriani* pune d-luĭ Crispi o cestiune asupra limbagiului ţinut de primul ministru, la întrunirea de Lunĭ a majorităţeĭ, pe socotéla adversarilor sĕĭ politicĭ. Crispi rĕspunde, că nu găsesce în acésta nicĭ o materie de interogaţie şi refusă orĭ-ce esplicaţiă. Imbriani protestéză în mijlocul unui sgomot mare şi declară, că în urma atitudinei guvernului, retrage cealaltă cestiune a sa asupra amnestieĭ. Incidentul s'a închis.

Nouĭ cabinet engles.

Crisa ministerială din Anglia s'a sfirşit de-ocamdată prin formarea unui nou ministeriu sub presidenţia lordului *Salisbury*.

In cercurile parlamentare din Londra se crede, că Salisbury ar avé de gând sĕ disólve cât se póte mai curênd camera, înainte de ce, cu ajutorul opoziţieĭ liberale, ar desbate repede proiectele rĕmase. Nisuinţa acésta însĕ cu greu va avé sfîrşit bun, deórece radicalii-estremĭ se pregătesc pentru o discuţiă înfocată la anumite proiecte.

Se ḑice, că nouĕle alegerĭ vor fi fiosate pe *10 Iulie*, ér noul parlament se va întruni probabil la începutul luĭ August. Conservativiĭ vor fi nevoiţĭ sĕ pună în discuţiă deja în anul acesta *cestiunea irlandesă*. Nu se scie, care va fi atitudinea mareĭ partide irlandese faţă de acéstă reformă.

Un lucru interesant a transpirat din consiliul ministerial de Sâmbătă. La dorinţa luĭ *Rosebery* şi *Harcourt*, consiliul a decis, ca cabinetul sĕ repăşéscă numaĭ decât, motivând acéstă repăşire cu *situaţia esteriórá*, care de present este de aşa natură „încât *pretinde un cabinet tare*". Decĭ cabinetul, care a fost rĕsturnat în parlament prin majoritate de voturĭ, nu mai póte sta în fruntea afacerilor.

Motivarea acésta e fórte simptomatică, mai ales acum după sĕrbările din Kiel, unde nu s'a vorbit decât de *pace* şi érăşĭ de pace.

De-altfel étă lista nonlui guvern:

Preşedinte şi esterne: *Salisbury*.
Preşed. consiliul secret: *prinţul de Devonshire*.
Visterii: *Balfour*.
Colonii: *Chamberlein*.
Finanţe: *Hichs-Beach*.
Marină: *Goschen*.

Asupra celorlalte portofolii nu s'a hotărît încă definitiv.

Rĕscóla din Macedonia.

Asupra evenimentelor seriόse din Macedonia, telegraful aduce următórele scirĭ mai nouĕ:

Sofia, 25 Iunie.

Agitaţia prioinuită de primele scirĭ, a trecut, şi acum lucrurile sunt judecate cu sânge mai rece. Pănă acum n'au sosit încă scirĭ acreditate. (E interesant, că telegramele oficióse vréu cu orĭ-ce preţ, sĕ ascundă starea adevĕrată a lucrurilor — Red.) Focul între resculaţĭ şi trupele turcescĭ ţine de *şése ḑile necurmat*. Lupta decurge în ţinutul Germani. S'a rĕsculat întrégă poporaţiunea de pe teritorul dintre *Ptsina* şi *Kriva*. Avangardele sunt în drum spre *Palanca*, *Kratovo* şi *Pressovo*. Cetele rĕsculate sunt provĕḑute cu puşca-Martini. După cum se vestesce, de ambe părţile s'au comis barbarii înfiorătóre. Arnăuţii din Pressovo au pĕtruns în satele turcescĭ şi au jăfuit poporaţiunea. Avangardele compuse din ţĕranĭ au atacat trupele turcescĭ şi pe Turcii căḑuţĭ în luptă i-au dus cu treĭ trăsurĭ în Palanca. Capetele a treĭ ostaşĭ turcĭ, au fost purtate pe suliţĭ de-alungul stradelor Palanceĭ. Doi dintr'aceştia s'au luptat până la ultima suflare; al treilea mai bine s'a făcut suicid, decât sĕ se predea. Lângă Germani, rĕsculaţii sunt împresuraţĭ, dér nu se dau. Rĕniţii se transportă în satele din apropiere.

Sofia, 25 Iunie.

In *Koclan*, *Kratovo* şi *Kicevo* spiritele sunt grozav de iritate. Causa la acésta este mai ales administraţia deplorabilă. Rĕscóla a produs mare fierbere în partea sudică a Bulgarieĭ. Poporaţiunea din *Küstendsil* a primit sume marĭ dela Comitetul macedonén. In capitala Bulgarieĭ spiritele sunt relativ liniştite, şi numaĭ în partea oraşuluĭ, unde locuesc Macedonenii, se observă o febrilă mişcare. Nu se póte prevedé, ce proporţiunĭ va lua rĕscóla. Comitetul macedonén ţine mereu consilii, însĕ până acum n'a luat hotărîrĭ în merit. Ḑiarele provócă pe popor la ofrande în banĭ. Şefiĭ partidelor n'au luat încă nicĭ o resoluţiune, din ceea ce se vede, că rĕscóla a isbucnit înainte de timpul fixat. Până acum nu s'au făcut nicĭ paşĭ diplomaticĭ. O ediţiă apărută toc-mai acum anunţă, că spre nord şi sud dela *Monastir*, apoi în valea *Vardar* s'au *organisat bande*, deşi acolo domnesce încă linişte.

Colania, 25 Iunie.

O telegramă din Sofia a „*Gazetei de Colonia*" spune, că rĕscóla din Macedonia ia proporţiunĭ tot mai marĭ. *La frontiera bulgară, Turcia a concentrat trupe însĕmnate.* In Macedonia sudică cete marĭ de rĕsculaţĭ comit abusurĭ. Circulaţia este cu desĕvêrşire întreruptă la graniţă.

Sofia, 25 Iunie.

„*Mir*", organul guvernului, comentând scirile din Küstendsil ḑice: „Guvernul bulgar scie, care-i este datoria faţă de Bulgarii, carĭ trăesc afară din ţéră, dér scie şi aceea, că décă va permite, ca frontiera sĕ fiă trecută de bande armate, atuncĭ poporaţiunea bulgară din Turcia ar fi espusă la grozave represalii. Datoria guvernului este, ca sĕ dovedéscă şi pe mai departe atitudine leală faţă de Turcia şi celelalte puterĭ".

Sofia, 25 Iunie.

Poporaţiunea din Küstendsil, Dubniça şi alte localităţĭ mărginaşe ţine adunărĭ, în carĭ se hotăresce *sprijinirea rĕsculaţilor*. In *Egri-Palanca a sosit un paşă cu oştire*. Pasagerĭ singuratecĭ, carĭ au călĕtorit în *Ueskueb* înainte de isbucnirea rĕscóleĭ, vorbesc, că poporaţiunea de-acolo este gata la orĭ şi ce. *In cercurile oficiale se susţine, că* **situaţia este fórte seriósă şi că sunt în pregătire lucrurĭ marĭ.**

*

Din Constantinopol se telegrafiază tot cu data de 25 Iunie, că în Academia militară s'ar fi descoperit *un complot îndreptat contra vieţii Sultanuluĭ*. Au fost *arestaţĭ 30 elevi mohamedanĭ*. Scóla e păzită fórte strict.

SCIRILE ḐILEI.

— 15 (27) Iunie.

Din Blaşiu se anunţă, că ierĭ a sosit acolo procurorul *Csiki* din Alba-Iulia şi *a început investigaţia cu studenţii din clasa VIII gimnasială*. La investigaţie asistă *întreg corpul profesoral*, afară de profesorul *Groze*. Tótă ḑiua de ierĭ a durat interogatorul, care probabil, că va dura mai multe ḑile.

—o—

In causa de „transgresiune contra statuluĭ" pentru folosirea colorilor nóstre naţionale, atribuită domnişórele române din Sibiiu *Eugenia Simonescu*, *Alexandrina Cunţan*, *Letiţia Roşca*, *Elena Cunţan* şi *Leontina Simonescu* — cum ni-se scrie din Sibiiu apelaţiunea înaintată contra decisiunei judecătoriei de cerc de cătră d-l adv. *Dr. Amos Frâncu* din Sibiiu, a fost respinsă din partea judecătoriei cercuale de acolo pe cuvênt, că decisiunea, contra căreia s'a apelat, este decisiune finală şi că tóte actele, ce se refer la acéstă causă penală, s'au transpus din oficiu la autoritatea administrativă competentă, adecă la şeful de poliţiă din loc. D-l advocat dr. Amos Frâncu, energicul apĕrător al D-relor acusate, va înainta din nou recurs contra acestei decisiunĭ.

—o—

Bastimentele române la Kiel. Se telegrafiază din Kiel, că bastimentele române au făcut, cu ocasia revistei escadrelor strĕine, cea mai bună impresiune. Impĕratul Wilhelm a însărcinat pe d. colonel Urseanu, şeful misiunei române, sĕ transmită Regeluĭ *Carol mulţumirĭ pentru trimiterea vaselor române la Kiel*. D. colonel Urseanu a adus acésta la cunoscinţa Suveranuluĭ român prin o telegramă directă. Impĕratul Wilhelm a decorat pe d. colonel *Urseanu* cu ordinul *Vulturul roşu* clasa II şi pe d. maior *Côndă* cu acelaşĭ ordin clasa III. O altă telegramă mai anunţă, că serbările, atât dela Hamburg, cât şi cele dela Kiel, au fost de-o splendóre nespusă. Vasele, oficerii şi echipagele române au făcut cea mai bună impresiune. Prinţul Henric, împreună cu prinţul ereditar de Hohenzollern, au visitat vasele române şi au rĕmas fórte mulţumiţĭ de starea, în care le-a găsit şi de ţinuta echipagiuluĭ.

Uneltirĭ în contra unei şcóle româneseĭ. Luĭ „Egyetértés" 'ĭ se scrie din *Betlean*, în com. S.-Dobâca, că şcóla elementară de stat de-acolo „împlinesce o frumósă misiune între propagarea culturei maghiare". A fost cercetată în anul şcolar, ce espiră acum, de 177 elevĭ, între carĭ 102 au fost maghiarĭ, ér 77 au fost românĭ, germanĭ etc. Dér pe lângă tótă „instrucţiunea bună", pe lângă tótă „toleranţa religionară şi naţională (sic!) în acéstă şcólă" ḑice „Egyetértés", câştigarea unor copii de şcólă de-ai naţionalităţilor pentru cultura naţională maghiară, a costat'o lupte uriaşe, de óre-ce Valahii susţin o şcólă elementară deosebită, şi pe poporul român se silesc a-l abate dela şcóla de stat, şi deşi instrucţiunea în şcóla română nu corespunde nicĭ celor mai elementare cerinţe (??), statul încă totu-şĭ întârḑie de-a lua mĕsurĭ în contra eĭ. — Şi ceĭ ce cutéză a înscena astfel de uneltirĭ mişelescĭ în contra şcóleĭ române din Betlean, mai au neruşinarea de-a vorbi de netoleranţă religionară şi naţională! Óre *nobilul* conte Paul Bethlen, sub a căruia patronagiu stă şcóla unguréscă din Betlean, cum póte suferi ast-fel de uneltirĭ nedemne şi josnice?

—o—

Iubileu de 50 anĭ ca doctor în medicină. Stimatul şi bine meritatul doctor primar (fisic) al oraşuluĭ nostru, d-l *Dr. I. Fabritius*, serbéză în 1 Iulie n. c. *iubileul de 50 anĭ, ca doctor în medicină.* Toţĭ medicii din ţéra Bârsei, civilĭ şi militarĭ, se folosesc cu mare plăcere de acéstă ocasiune festivă, spre a-şĭ manifesta faţă de colegul lor, care deşi în vêrstă înaintată de 77 anĭ, se bucură încă de-o sănĕtate perfectă, simpatiile lor cele maĭ călduróse. O fac acésta cu atât mai vêrtos, fiind-că fórte rar 'ĭ este dat unui medic, ca după un serviciu neobosit şi fără nicĭ o pregetare, de 50 de anĭ, dedicat umanităţiĭ, sĕ serbeze o ast fel de aniversare. Afară de acésta, iubilarul totdéuna, nu numaĭ în cercul sĕu de activitate, ci şi înafară de acest cerc, a escelat prin nobleţa cugetărilor şi faptelor sale, prin purtarea nobilă şi umană faţă de toţĭ, cu carĭ a venit în contact, fără deosebire de naţionalitate şi confesiune; prin consciinţiositatea şi scrupulositatea sa în împlinirea datoriilor de medic, prin manierile sale urbane şi simpatice la patul bolnavilor, prin caracterul sĕu firm şi cavaleresc. Fiiu credincios al poporului şi bisericeĭ sale, a luat parte activă la tóte mişcările de progres ale némuluĭ sĕu, şi meritele iubilarului pe aceste terene îi asigură viua recunoscinţă a conaţionalilor sĕĭ. Mai amintim cu acéstă ocasiune, că d-l doctor Fabritius, în decursul resbeluluĭ din a. 1866, a funcţionat şi ca medic şef şi operator al spitaluluĭ militar din Braşov şi a adus servicii însĕmnate şi armateĭ. Dorim demnului iubilar încă mulţĭ anĭ, ca sĕ pótă servi şi în viitor, ca model vrednic de imitat conlocuitorilor noştri prin virtuţile sale cetăţenescĭ.

—o—

Desminţire. O scire, ce-o primesc din isvor competent „*Neue Fr. Presse*", dice, că e lipsită de orĭ-ce adevĕr vestea aruncată în lume de „*Gazeta Narodowa*" din Lemberg, că ar fi fost deja esecutaţĭ ceĭ *13 husarĭ ungurĭ* despre carĭ am dat şi noi ierĭ informaţia, că au fost condamnaţĭ la mórte prin glonţ, pentru-că au omorit, în societate cu alţĭ husarĭ, pe sergentul Dioszegi. Fóia vieneză spune, că contra ucigĕtorilor decurge încă cercetarea.

—o—

Condamnaţĭ în contumaciam. La începutul acestei sĕptĕmânĭ avea sĕ se pertracteze la Budapesta procesul de presă intentat contra a *14 conducĕtorĭ ai partidei social-democrate* din Ungaria, carĭ la 1 Martie c. publicară un apel întitulat „O întrebare cătră naţiunea maghiară". Dintre ceĭ 14 acusaţĭ, carĭ erau trasĭ pe banca acusaţilor pentru agitaţiune în contra guvernuluĭ, a autorităţilor şi a uneĭ părţĭ fundamentale a constituţiei, *nu s'a presentat nicĭ unul la pertractare*. Toţĭ acusaţii au fost ast-fel condamnaţĭ în contumaciam la *câte 6 lunĭ închisóre de stat*, ordonându-se tot-odată confiscarea tipăriturilor.

---

cirea; însĕ cu atât mai tare îi apăsa săgéta în inimă. Cu cât mai multe cause avea bărbatul de a-şĭ iubi femeia, cu atât mai chinuitor îi era gândul, că nu peste mult o va rĕsturna în cea mai cumplită miseriă. Câte-va ḑile încă — gândia el — şi din acestĭ obrajĭ va dispare zimbirea, cântarea va amuţi pe buze, strălucirea acestor ochĭ va fi stinsă de gândurĭ; acéstă inimă fericită, care bate acum veselă, va sdrobi-o miseria şi îngândurarea, ca şi pe a mea.

In sfîrşit mi-a espus starea luĭ desperată.

— „Şi nevasta ta scie despre tóte acestea?" l'am întrebat.

A isbucnit înecându-se: „Pentru Dumneḑeu, te rog, ca numai pe ea sĕ n'o amintescĭ; când mĕ gândesc la ea, îmĭ vine sĕ cred, că trebue sĕ nebunesc".

— „Dér de ce nu?" i-am ḑis. „In cele din urmă ş'aşa trebue s'o scie; nu poţĭ s'o mai ascunḑĭ mult timp. Ea póte s'o afle, şi atuncĭ va fi cu mult mai grozav, decât décă ar sci-o dela tine. Séu doră nu scĭ, că cuvêntul iubiţilor tĕĭ, têmpesce şi cea mai nemilósă durere. Afară de acésta tu te lipsescĭ de mângâerea compătimitóre a nevestei tale; apoi primejduescĭ legătura, ce vĕ unesce inimile: comunitatea desĕvêrşită a simţirii şi gândirii. Ea va observa cât mai curênd, că ceva îţĭ róde sufletul; iubirea credinciósă nu sufere tăinuirea; e ca şi o vĕtĕmare a aceleia, pe care o iubescĭ, décă-ţĭ ascunḑĭ ceea ce cugeţĭ".

— „Insĕ, amice, când mĕ gândesc că-i voiu nimici prin acésta tótă speranţa?! Că va fi sdrobită, când va sci, că bărbatul ei e cerşitor; că trebue sĕ renunţe la splendóre, la plăcerĭ; că va trebui sĕ se tîrască cu mine în sĕrăciă?! Ca sĕ-i spun eu, că am rupt'o din cercul în care şi fără de mine ar fi trăit în splendóre şi bucuriă pentru toţĭ?! Sĕ scie a-se obicinui în sĕrăciă, ea, care a crescut în comoditate, în belşug?! Sĕ pótă trăi retrasă, ea, care era idolul societăţiĭ?!"

Nu i-am întrerupt isbucnirea durerii; sciiam, că se va uşura, décă şi-o va spune. Dér îndată-ce iritaţia lui pasionată s'a îmblânḑit şi a recăḑut în tăcerea lui posomorîtă, eu am resumat din nou starea lucrurilor şi am urgitat, ca numai decât sĕ-şĭ descopere situaţia înaintea soţiei sale. El îşĭ clătină capul dureros, dér negativ.

(Va urma).

Fabricatorĭ de banĭ în comit. Sibiiului. Ni-se scrie cu data 26 Iunie n.: In comuna nóstră *Racoviţa*, din comitatul Sibiiului, sergentul de gendarmĭ dela postul din Avrig, Szotyori Mihály, a dat de urma unor falsificatorĭ de banĭ. Pănă acum sunt deţinuţĭ: Ioan Ioan Balea şi cârpaciul de ciobote Comiza Nicolae (ţigan). La aceştia s'au mai aflat 13 maşinĭ făcute din aramă pentru fabricarea banilor. In numĕrar banĭ falşĭ s'au aflat la ambi 63 bucăţĭ à 5 lei (banĭ de România), 11 bucăţĭ à 2 lei; 13 bucăţĭ à 1 lei; 79 bucăţĭ à 10 crucerĭ, piese vechĭ austriace 52 bucăţĭ à 20 banĭ (filerĭ). S'au mai aflat şi formele bine succese de presigilele oficióse comunalĭ şi parochialĭ din Racoviţa. Deţinut mai este şi Comiza Ilie din comuna Porceştĭ. Se sperézā a se pune mâna şi pre alţĭ complotiştĭ. — Fl.

—o—

Archiducele Iosif la episcopul Szabó. Alteţa Sa archiducele Iosif, după ce a inspectat garnisóna dela Clușiu, s'a dus la Gherla, unde, după cum scrie „Kolozsvár“, episcopul Szabó a dat Marţia trecută un prând în onórea Alteţei Sale. De aicĭ Alteţa Sa s'a reîntors la gara dela Apahida, unde a trebuit sĕ aştepte 4 óre, până a sosit trenul de persóne dela Clușiu, cu care şi-a continuat calea spre Aiud. In timpul, cât a aşteptat la gara din Apahida, Alteţa Sa a făcut preumblărĭ mai lungĭ în jurul gărei, împreună cu suita. In apropiarea gărei, ḑice „Kolozsvár“, societatea se opri înaintea bucătăriei unui ţĕran român. Proprietarul acesteia fù *peste mĕsură indiferent de visita domnilor atât de strălucit îmbrăcaţĭ, şi continuă liniştit a-şĭ lega curelele dela opincĭ.* Numai când 'i se spuse, că între domnĭ se află şi o rudenie de-a Maiestăţii Sale, ţĕranul român se sculă de jos. Alteţa Sa făcù o cinste ţĕranului român.

—o—

A treia universitate. Scim, că oraşul Pojun a aşternut un memorand cătră guvern, în care cere înfiinţarea unei a treia universităţĭ în Pojun. S'a adresat tot-odată şi cătră comitate cu rugarea, de-a sprijini acéstă cerere a Pojonenilor. Clușiul însĕ s'a pronunţat acum *contra* acestei cererĭ, pe cuvênt, că cestiunea încă nu este de actualitate, ér de altă parte între actualele împrejurărĭ financiare ale ţĕrei încă nicĭ universitatea a doua, adecă cea din Clușiu, n'a putut lua până acum o desvoltare deplină. Altfel s'a hotărît a nu se lua dela ordinea ḑilei acéstă cestiune.

—o—

Logodirea principelui de Aosta. Din *Kingstown* se telegrafiézā, că principele de Aosta şi-a sĕrbat acolo logodna cu principesa de Orlean.

—o—

Din Bucovina.

„Ĕr năimitul fuge şi n'are grijă de oi“. Ióu 10,13.

(Fine.)

Marĭ privilegiĭ au şi aceia, carĭ sunt bărbaţĭ *de încredere*; şi ei sunt dispensaţĭ de esamene de concurs. Pĕcat numai, că normativul nu induce pe nume pe *toţĭ bărbaţii de încredere*, ca sĕ-i scie şi cunóscă lumea, căcĭ până acum se credea fiă-care păstor de suflete a fi bărbat de încredere prin acéa, că 'i s'a conferit un post de păstoriă. De-odată se treḑesc preoţii, că li-se abrógă acest drept; nu toţi preoţii, după acest normativ, sunt bărbaţĭ de încredere. Ce va sĕ fiă şi acésta? Au nu se scoposesce a face ură şi zavistiă între preoţime şi, pe altă parte, se caută a lovi în Comitetul ales pentru elaborarea unui proiect, cu cuvintele: „Nu scim, în care stadiu de deliberare se află acel proiect, ce Comitetul de mai sus l'a elaborat“, arĕtând că numai autorul normativului cu pricina este a tot înţelept. Dér óre nu scrie Apostolul: „de 'i-se pare cui-va între voi, că este înţelept în lumea acésta, sĕ se facă nebun, ca sĕ fiă înţelept, — că scris este: Domnul prinde pe cei înţelepţĭ, în viclenia lor“ I. Cor. 3,18,19.

Acésta este însĕ o nisuinţă egoistică de distingere înaintea altora şi se chiamă mândriă deplină şi — după morala, ce o învaţă teologii în seminar sub titula: Contrastele umilinţei: mândria şi fructele ei — „*este mândria un pĕcat mare şi un* isvor nemijlocit al *multor alte pĕcate*“, decĭ „drept aceea sĕ nu se laude nimenea între ómenĭ“ I, Cor. 3,21, şi sĕ nu se gândéscă mai mult, decât este, căcĭ scris este: „nimenea dintre voi sĕ nu se fălésca cu unul, asupra altuia“ I Cor. 4. Cine are urechĭ de auḑit sĕ audă!!

Ce se póte decĭ alta înţelege sub *bărbaţĭ de încredere*, decât aceia, carĭ prin linguşirĭ ar uita, că pórtă haină preoţéscă şi ar deveni unelte meschine în mâna acelora, carĭ voesc sĕ despóie limba şi legea sĕrmanului popor român. Şi apoi nu ne spune normativul în ce mod póte ajunge cine-va bărbat de încredere, şi anume al Consistoriului séu al guvernului? Aice am stat cu mintea în loc şi m'am mirat mult, pe care cale trebue sĕ mérgă un biet popă român, ca sĕ fiă om de încredere, şi al cui? — Se vede, că-i pus după vênt, aşa cum face mulţĭ din Bucovina, şi de aceea am tot mers şi mergem calea racului prin o sută şi mai bine de anĭ. In urmă am ajuns sĕ avem un proiect — şi-i bine că-i numai proiect — care amintesce de bărbaţĭ de încredere. Aḑĭ, când se întélnesc doi preoţĭ, se întrébă: auḑĭ frate, da n'ai cum-va diplomă de bărbat de încredere?“

Până acum parochii din Bucovina nu-şĭ prea băteau capul de a tot trece din sat în sat, unde ar fi mai bine de trăit. Unii stăteau într'un sat tótă viéţa, nu se luau după vorba: „unde-i bine, îi de mine; de unde-i rĕu, fug şi eu“. Şi avem esemple cam de tot multe, că tocmai în satele cele sermane au păstorit unii preoţii tótă viéţa lor, şi prin învĕţăturile şi esemplul, ce-l da poporenilor, aceştia au ajuns a-se înavuţi, şi aḑi stau bine.

Altfel are sĕ fiă însĕ după acest normativ, căcĭ el ḑice apriat în p. 4 I: „esamenul trecut cu succes favorabil, dă candidatului dreptul de-a intra în competinţă pentru o parochiă prin *şépte* anĭ de ḑile“. — Vré sĕ ḑică: un preot face esamenul de concurs, competéză la o parochiă, şi o capĕtă. Până acum era usitat la noi, că o parochiă se ocupa pănă într'un an. După trei anĭ de păstorire, vede şi înţelege preotul, că parochia nu-i grăsuţă; el având dreptul de-a competa pentru o altă parochie conform p. 5 II, competéză pentru o altă parochie de clasa a doua. Şi décă după trei anĭ nu capĕtă o altă parochiă de clasa II, atuncĭ mai rabdă suflete încă doi anĭ şi, décă are cincĭ anĭ într'o parochie conform p. 4 II, póte concura pentru o, parochie de clasa a doua. Écă folosul, o vecĭnică permutare din sat în sat, şi acésta numai pentru dragul şi hatîrul normativului, nicĭ de cum pentru folosul poporului, dóră nu-i preotul pentru popor, ci poporul pentru preot, după acest normativ.

Dér sĕ nu se uite, esistă şi un cercular mitropolitan cu data 18 (30) Martie 1889 Nr. 4, publicat în Fóia Ordinaţiunilor Nr. 5 din 1889, care ḑice: „pe când aşa-deră nisuinţa de strămutare a parochilor actualĭ din enoriă în enoriă, din punctul de vedere a regulamentului parochial nu apare justificată, sunt momente, din carĭ astfel de peregrinărĭ sunt pentru interesele bisericei spre scădere, éră respectivilor peregrinătorĭ nicĭ de un folos“. A murit Silvestru şi acum tóte se întorc pe dos; aşa-i în ţéră la noi, care din care mai cu cap, luându-se după scriptură: „nu fac ceea ce voesc, ci ceea-ce uresc, aceea fac“ Rom. 7.15.

Silvestru a recunoscut, că mutarea din sat în sat nu este priincióşă nicĭ preoţilor, dér nicĭ poporenilor; prin proiectul de normativ se scoposesce contrarul, şi écă de ce: Parochii cei bĕtrânĭ cu anevoia îşĭ vor mai bate capul la bĕtrâneţe, căcĭ au ei ale nevoi, cum şi-ar cresce copiii pe la cele scóle. Dér nu sĕ mai prindă cartea şi sĕ înveţe obiectele prescrise pentru concurs, carĭ sunt: „teologia dogmatică şi morală, teologia practică şi dreptul canonic cu restrîngere la doctrina plană“ p. 2 I după normativ. Aşĭ întreba una şi bună: dér esegetica testamentului nou, din care causă nu-i luată între obiectele de concurs? Se cere dela candidaţĭ tot, numai ce-i mai de căpetenia nu se cere, adecă testamentul nou, căcĭ alt-cum s'ar păré, că esamenul ar fi pentru un alt testament şi póte pentru cel vechiu, căcĭ şi el are dogmatică, morala şi dreptul canonic despre principiile testamentului vechiu. Póte că-i o greşélă de tipar, dér nu ne vine a crede, căcĭ am afla la fine rectificarea, ceea ce însĕ nu se află. Destul, că aşa-i, cum vedeţĭ, şi lumea se întrébă şi se minunéză, de ce li-se impune preoţilor de-a umbla cu blendele de a beneritul din sat în sat.

Am ḑis, că preoţii cei bĕtrânĭ nu vor depune esamenul, dér cei tinerĭ se vor întrece la concurs, şi-apoi şi la competare. Inainte vreme însĕ, cum căpĕta un preot o parochiă, căuta a-şĭ întocmi tóte cele casnice, sciind, că póte abia după 15—20 de anĭ ar puté trece la o altă parochiă. El se lega aşa ḑicĕnd de brazdă, îşĭ lucra în pace şi ţinea sesia parochială, avea inimă pentru sat şi biserică; de acuma aceste calităţĭ, ce ornéză pe preot, vor peri, mulţĭ vor căuta sĕ mulgă oile sale cele cuvêntătóre cât vor avea lapte; le vor tunde până sub piele, şi habar n'am orĭ de mai au viéţă, căcĭ când va simţi c'au dat gălbézā între ele,—pentru-că păstorul nu le-a purtat pe păşune mănósă, — el, năimitul va lăsa oile şi va fugi, ér lupul va veni, va risipi oile şi le va sfîrtica — şi năimitul fuge şi n'are grijă de oi, căcĭ năimit este prin proiectul de lege, — „ér păstorul cel bun sufletul sĕu îşĭ pune pentru oile sale“ se ḑice în evangelia 13 Noemvre Ioan 10, 12, 13.

Vai atuncea, o Române, ce-a mai fi din tine, acuma eştĭ pe cale de peire; ce-a mai fi din fiinţe, pe carĭ i-ai crescut, dér minte potrivnică de ném li-a dat normativul cel blăstĕmat. Decĭ *caveant consules ne...*., ér eu mĕ închin cu plecăciune, sciind c'am scris acésta, ca interpretul preoţimei din Bucovina.

La revedere.

Călĕtorescu.

NECROLOG. **Alesandru Augur**, paroch gr. cat. în Teaca şi vice-protopop al tractului Fărăgău, în urma unui morb scurt de plămânĭ, după un serviţiu preoţesc de 11 anĭ, plin de activitate şi-a dat nobilul şi blândul sĕu suflet în mânile Creatorului în 21 Iunie n. c., la 4 óre d. a. în al 35-lea an al etăţii şi al 11-lea al fericitei sale căsĕtorii.

Cu inima frântă de durere, aducem acesta jalnică scire la cunoscinţa tuturor consângenilor, amicilor şi cunoscuţilor.

Fiă-i ţĕrina uşóră şi memoria binecuvêntată!

Teaca, 21 Iunie n. 1895.

Ana Augur n. Ripean, ca soţiă; Alesandru şi Livia, ca fii; Simeou Augur, preot în Ocniţa ca tată; Maria Ripean n. Bucur ca sócră; Aureliu Augur ca frate, Elena, Emilia şi Ana ca surorĭ; Ioan Moldovan preot în Uifalău, Constantin Costin preot în Uilac; Basiliu Brătfăleanu cooperator în Ocniţa, ca cumnaţĭ; Maria Ripeanu, ca cumnată.

DIVERSE.

Istoria unei împĕrătese. Istoria actualei împĕrătese-mamă a Chinei (mama actualului împĕrat) pare a fi un basm din cele o mie şi una de nopţĭ. Fiind fiica unor părinţĭ săracĭ dintr'o mahala depărtată din Canton, când părinţii séi ajunseră într'o miserie ne mai suportabilă, dênsa — de-o rară frumseţă şi genialitate, — le dete sfatul sĕ o vêndă, ca sclavă. Aşa s'a şi făcut; minunata fată fù vêndută unui general, care prinse în scurt aşa de multă simpatie de adorabila copilă, încât nu numai că-'i redete libertatea, dér încă o şi adoptă, ca fiică a sa. După câţi-va anĭ, generalul fiind înaintat şi transferat la Peking, spre a-şĭ arĕta recunoscinţa, dărui împĕratului pe frumósa sa copilă adoptivă. In acéstă situaţie, frumósa şi inteligenta fată sciù sĕ farmece atât de mult pe „fiul sórelui“, adică pe împĕratul, încât acesta o luă de nevastă. Când apoi împĕratul muri la 1861, sclava de odiniórā deveni regenta celui mai mare imperiu de pe pamênt. Poporul a adoră, şi cu drept cuvênt. P'atuncĭ China gemea sub presiunea unor datoriĭ enorme; în popor domnea miserie şi sĕrăcie; certele intestine şi rĕsbóiele civile făceau împrejurările şi mai insuportabile. Ei bine, împĕrătésa regentă, prin voinţa sa firmă şi prin prudenţa ei estra-ordinară, a reuşit sĕ restabilésca ordinea în imperiu şi sĕ-l facă a reînflori din nou. Acum China 'şĭ datoréză scăparea tot acestei femei estra-ordinare; căcĭ ea a fost singura, care a avut privire destul de clară, spre a recunósce inferioritatea trupelor chineze faţă cu Japonia, şi mai ales inferioritatea instituţiunilor ei administrative; împrejurările însĕ fiind mai tarĭ, decât dênsa, n'a putut face mai mult, decât sĕ pună capĕt mai curênd rĕsboiului şi sĕ obţină condiţiunĭ de pace mai puţin grele; ér décă va mai trăi câţi-va anĭ, ea va reuşi de sigur sĕ realiseze reformele la carĭ se gândesce de mult, însĕ de carĭ nu vor s'audă mandarinii cei corupţĭ şi puternicĭ, dér a căror influenţă a dispărut astăḑĭ. Adevĕrul este, că tot poporul îşĭ aştéptă regenerarea numai dela bĕtrâna împĕrătésă-mamă, despre care vorbesc cu admiraţie nu numai locuitorii ţĕrei, ci chiar şi representaţii statelor strĕine!

Literatură.

In editura librăriei Ignatz Hertz din Bucurescĭ (Hotel de France Nr. 89) a apărut: **„Cura de apă. Cum trebue sĕ trăiţĭ. Testamentul meu şi Conferinţe publice.** *Invĕţăturĭ necesare pentru vindecarea bólelor şi conservarea sănĕtăţii, scrise după esperienţe practice în timp de 46 anĭ*“. Ediţia III, de Preotul *Kneipp*. Opul constă din două volume, conţinênd 640 pagine tipar compres. Aicĭ se cuprind tóte scrierile şi instrucţiunile date de Kneipp cu privire la cura de apă, aşa că, având aceste tomurĭ, nu mai ai trebuinţă de-a procura opul separat, întitulat „Cura de apă“. Ambele tomurĭ, atât de necesare pentru orĭ-ce om, costă 3 lei.

*

Biblioteca de popularisare. (Editorĭ: *Ralian şi Ignat Samitca*, Craiova). I. P. Jacobsen, scriitorul, ce ne presentă editorii Bibliotecei de Popularisare în Nr. 5 al publicaţiunei, este Danes şi unul dintre cei mai originalĭ autorĭ ai literaturei nordice. Étă ce spune competentul critic G. Brandes despre Jacobsen:

„E cel mai mare colorist al prosei actuale danese. Cum zugrăvesce el, n'a mai zugrăvit nimenĭ cu cuvinte în literatura nordică. Limba sa e saturată de culorĭ. Stilul sĕu e armonie de culorĭ. Şi el e cel mai sentimental, cel mai poetic original al prosei nóstre. Tot ce vede el, devine tablou deosebit! Tot ce scrie el, capĕtă o pecete deosebită! E original în formă până la manierism, e plin de simţire în ton până la o stare bolnăviciósă. Totul la dênsul e condensat, îngrămădit, fără umplutură, fără pause. *„Două lumĭ“* în decé paginĭ. Fiă-care picătură, pe care o prindĭ din isvorul vorbei lui, e grea, tare ca picătura de elixir, séu de otravă, mirositóre ca o picătură de esenţă parfumată. In chipul lui de a spune e ceva ameţitor, îmbătător. E cea mai puternică beutură de acordurĭ, care s'a fabricat vr'odată în prosa nordică“....

Volumul cuprinde 128 pagine şi deórece nu costă decât *30 banĭ*, (15 cr) ne facem plăcere a-l recomanda cetitorilor noştri, carĭ cu o sumă atât de neînsemnată vor face cunoscinţa a celor mai frumóse novele ale acestui scriitor strein.

Volumele următóre ale „Bibliotecei de popularisare“, ce vor apare pe viitor regulat, vor cuprinde: Nr. 6 *H. de Balzac*, Novele; Nr. 7. *Alex. Swientochowski*, Din viéţa poporului; Nr. 8 *Guy de Maupasant*, Pe apă, costând fie-care volum numai câte *30 banĭ*.

Din „*Biblioteca pentru toți*“, a librăriei Carol Müller din Bucuresci (Strada Victoriei 53), a apěrut și volumul al 8-lea, întitulat: **România, Roma, Piza** și **alte opere alese**, de *Jules Michelet*, renumitul istoric și scriitor frances. Volumul viitor va fi: *Castelul Peleș*, schiță istorică și descriptivă, de Leo Bachelin. Volumele apărute până acum din „Biblioteca pentru toți“ sunt tóte de cea mai mare valóre și nu putem, decât sě recomandăm lățirea lor cât mai mult în popor, mai ales fiind-că și prețul e cât se póte de moderat. Costă fiă-care broșură numai 30 banĭ (15 cr.), abonate de-odată 10 numere, costă 3 lei, ér 24 numere (un an) 7 lei, primind pe de-asupra gratis și franco romanul „Poveste tristă“, care singur costă 1 leu 50 banĭ.

*

In tipografia archiepiscopéscă Silvestru Morariu-Andrievicĭ din Cernăuțĭ (Bucovina) a apărut: **Carte de cetire pentru cursul de repețire**, de *Nicolae Ieremievicĭ-Dubĕu*, învĕțător la școla de aplicațiă a pedagogiului i. r. în Cernăuțĭ. Cartea conține 117 bucățĭ de cetire alese, de diferițĭ scriitorĭ bunĭ. Prețul unui esemplar de 260 pag. format mare costă numai 80 cr., legat 1 fl.

Cursul pieței Brașov.

Din 27 Iunie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.56	Vênd.	9.58
Argint român.	Cump.	9.48	Vênd.	9.55
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.57	Vênd.	9 60
Galbenĭ	Cump.	5.62	Vênd.	5.65
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maier.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Iunie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.50
Renta de coróne ung. 4%	99.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	125.85
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	103.15
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	123.60
Bonurĭ rurale ungare 4%	98.10
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.75
Imprum. ung. cu premii	158.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	147.—
Renta de hârtie austr.	101.15
Renta de argint austr.	101 25
Renta de aur austr.	122.95
Losurĭ din 1860	157.—
Acții de ale Băncei austro-ungară.	1081.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	492.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	408.25
Napoleondorĭ	9.61
Mărcĭ imperiale germane	59.30
London vista	121.15
Paris vista	48.07½
Rente de coróne austr. 4%	101.25
Note italiene	46.—

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ român expr.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren român expr.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05	8 05	8 05	2 15	pl.	Viena	sos.	3.—	1 55	1.55	7.20	6.25
8.30	2.15	1 55	5 45	9.15		Budapesta		5 45	7.25	7.—	1.50	8.10
11.31	4 23	3.56	9 27	11.12		Szolnok		2.29	5.23	3 50	11.44	4.43
2. —	5.55		11 53	12.55		P. Ladány		12.05	3 46	1.21	10.03	2.17
3.42	7.08		1 48	2.12	sos.	Oradea-mare	pl.		2.26	11.04	8.43	11.32
3.58	7.15		2.16	2.20	pl.		sos.		2.19	10.44	8.38	11.17
4.38	7.43		3 03	2.50		Mezö Telegd			1.52	10.07	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3 26		Rév			1.26	9.30	7.48	10.13
5.43			4 06			Bratca				9.10		9.50
6.32	9 07		4.53	4 17		Ciucia		5.40	12.47	8.31	7 08	9.19
7.16	9.37		5.32	4 50		B-Huiedin		4.52	12.17	7.53	6.39	8.37
8.07			6.24			Ghârbău		2.55		6.53		7.37
8 34	10 37		6 59	5 55	sos.	Clușiu	pl.	2.—	11.01	6 14	5.25	7.—
8.49			8 40	6.11	pl.		sos.	5.45	10 45		4.48	6.45
9.06			9.08	6.27		Apahida		5.18			4.23	6.27
10.14			10 40	7.27		Ghiriș		3.53	9.23		3.—	5.21
10 32			11.25	7.50		Cucerdea		3.06	8.49		2.00	4.47
10.59			11 54			Uioara		2.48			2.—	4.31
11 07			12 04			Vințul de sus		2.40			1.51	4.24
11.31			12.34	8.17		Aiud		2.11	8 23		1.23	4.03
11.48			1.—	8 33	sos.	Teiuș	pl.	1.45	8.06		12.54	3.42
12 25		11.40	1 40	8.38	pl.		sos.	1.10	7.59			2.49
12.52		11.55	2.17			Creciunel		12.39				2.24
1.06			2.35	9 09		Blașiu		12.24	7 30			2.10
1.37			3.14			Micăsasa		11.48				1.38
1.52		1.—	3.34	9.42	sos.	Copșa-mică	pl.	11.29	6 56			1.18
2.13		1.02	3 49	9.44	pl.		sos.	11.14	6 54			1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaș		10.55	6.41			12.46
3 04		1.39	4 48	10 22		Elisabetopol		10.21	6 20			12.16
3.47		2.13	5 27	10.51		Sighișóra		9.42	5 23			11.39
4.09		2.28	6 10	11.12		Hașfalĕu		9.13	5.33			11.17
5 34		3.30	7.50	12.26		Homorod		7.45	4 27			10.02
6.12			8 30	12 58		Agoștonfalva		7.03	3 53			9.22
6.41		4.16	9.03	1.15		Apața		6.36	3.37			8.57
7.16			9.38	1 34		Feldióra		5.58	3 16			8.23
8.—		5.07	10.25	2.09	sos.	Brașov	pl.	5.08	2.45			7.43
	11 —	5.14		2 19	pl.		sos.	7.01	2.18		10.19	7.01
	12.26	5 59		3 01		Timiș		6 —	1 42		9.39	6.—
	1 11	6 29		3 31		Predeal		5 11	1.12		9.12	5.11
	8 30	11.25		9.30	sos.	Bucuresci	pl.		8.35		5 .35	

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoșŭ		7.03	1.58	7.43	12.32
5 07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oșorheiu	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36	•	pl.		sos.	5.18	9.25	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-s.	pl.	3.50	7.49	3.25	8:25

Ghirișŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenu mixtu	trenu de persón.		trenu de persón.	trenu mixtu	trenu mixtu	trenu de persón.
7 33	11 —	4.—	10.19	Ghiriș	5.10	10 30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.39	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenŭ de persón.	trenu de persón.	trenu mixtu				trenu mixtu	trenu de persón	trenu de persón.
2.20	11.34	7.10	pl.	Copșa mică	sos.	9.34	6.20	12.35
3.57	1.03	8.59		Ocna		8.11	5.12	11.01
4.19	1.25	9.15	sos.	Sibiiu	pl.	7.44	4 49	10.36
4 36	1.46		pl.		sos.	7.28		8.33
6.16	3.31			Avrig		6.02		6.54
8.42	6.08		sos.	Făgăraș	pl.	3.28		4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtŭ	trenu mixtu		trenu mixtŭ	trenu mixtu	trenu mixtu	trenŭ mixtu
6.15	11.35	4.25	10.29	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zêrneștĭ

trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu		trenu mixtu	trenŭ mixtu	trenu mixtu
8.35	4.55	9.15	Brașov	7.36	1.29	8.31
10 28	6.36	10.35	Zêrneștĭ	6.06	12.05	7.20

Mureș-Ludoș — Bistrița

4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	
7 07	1.01		Țagu-Budatelicŭ		4.15	
9.59	4 55		Bistrița		1.16	

Arad — Timișóra

6.20	11.30	5.	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timișóra	8.20	1.12	8.15

Careii-marĭ — Zelău

trenŭ mixtu	trenu mixtu		trenu mixtu	trenu mixtu
5.30	4.15	Careii-marĭ	9.06	7.—
10.17	9.18	Zelău	4.20	3.01

Sighișóra — Odorheiu-sěcuesc.

trenu mixtu	trenŭ mixtŭ		trenu mixtu	trenu mixtu
3.22	11.08	Sighișóra	9.51	5.32
6.20	1.59	Odorheiu-sěcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.